

Č.j. S 95/00–195/01-220

V Brně dne 15.2.2001

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 95/00-220, zahájeném dne 29.12.2000 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, a v souladu s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Lovochemie, a.s., se sídlem Terezínská 147, 410 17 Lovosice, IČO: 49 10 02 62, ve správním řízení zastoupená na základě plné moci udělené dne 4.1.2001 JUDr. Miroslavou Rybovou, právničkou, bytem Pomořanská 472, 181 00 Praha 8, ve věci udělení povolení ke spojení podniků Lovochemie, a.s., se sídlem Terezínská 147, 410 17 Lovosice, IČO 49 10 02 62 a GRANAGRO, a.s., se sídlem Vinická 775, 289 03 Městec Králové, IČO 47 11 65 87, ve smyslu § 8a zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění uvedených změn a doplňků, vydává jako orgán příslušný podle § 11 odst. 1 písm. a) téhož zákona toto

#### **r o z h o d n u t í :**

Spojení podniků, k němuž došlo tím, že společnost Lovochemie, a.s., se sídlem Terezínská 147, 410 17 Lovosice, IČO 49 10 02 62 získala na základě smluv převodu cenných papírů z 22.12.2000, 27.12.2000 a 28.12.2000, uzavřených postupně se společností PROMBACK&CONBAK, projekční ateliéry, a.s., s Agrochemickou společností, spol. s r.o., se společností JASO, s.r.o. a s p. Františkem Janstou, akcie společnosti GRANAGRO, a.s., se sídlem Vinická 775, 289 03 Městec Králové, IČO 47 11 65 87, podíl na hlasovacích právech GRANAGRA, a.s. v celkovém rozsahu 86,56% se podle § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb.

#### **p o v o l u j e.**

#### **O d ů v o d n ě n í :**

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil dne 29.12.2000 na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Lovochemie, a.s., se sídlem Terezínská 147, 410 17 Lovosice, IČO 49 10 02 62 (dále jen „Lovochemie“), v řízení zastoupená na základě plné

moci ze dne 4.1.200j JUDr. Miroslavou Rybovou, právničkou, bytem Pomořanská 472, 181 00 Praha 8, ve věci udělení povolení ke spojení podniků Lovochemie a GRANAGRO, a.s., se sídlem Vinická 775, 289 03 Městec Králové, IČO 47 11 65 87 (dále jen „Granagro“).

Ke spojení podniků došlo ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. (dále jen „zákon“) na základě následující transakce.

Lovochemie smlouvou o převodu cenných papírů uzavřenou dne 28.12.2000 s Františkem Janstou nabyla 515 ks akcií o jmenovité hodnotě 10.000,- Kč, smlouvou o převodu cenných papírů uzavřenou dne 22.12.2000 se společností PROMBACK&CONBAK, projekční ateliéry, a.s. nabyla 2.388 ks akcií o jmenovité hodnotě 10.000,- Kč, smlouvou o převodu cenných papírů uzavřenou dne 27.12.2000 s Agrochemickou společností, spol. s r.o. nabyla 2.389 ks akcií o jmenovité hodnotě 10.000,- Kč a smlouvou o převodu cenných papírů uzavřenou dne 28.12.2000 se společností JASO, s.r.o. nabyla 792 ks akcií o jmenovité hodnotě 10.000,- Kč. Všechny tyto akcie byly emitovány akciovou společností Granagro a Lovochemie tudíž těmito transakcemi celkový podíl na hlasovacích právech Granagra v rozsahu 86,56%. Ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona tak nabyla kontrolu nad tímto podnikem.

#### **Podklady pro správní řízení:**

- návrh na zahájení správního řízení
- doklad o zaplacení správního poplatku
- informace o spojovaných společnostech jakož i o společnostech s nimi hospodářsky propojených
- informace o konkurenčních společnostech
- kopie výpisů z obchodního rejstříku spojovaných společností
- plná moc k zastupování účastníka řízení
- Kopie smluv o převodu cenných papírů
- informace o dodávkách spojovaných podniků na tuzemský trh a další podklady pro vymezení relevantního trhu
- rozbor postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu
- výhody spojení
- názory odběratelů spojovaných společností na možné dopady spojení

#### **Charakteristika spojovaných subjektů**

##### **Lovochemie, a.s.**

Lovochemie, a.s. byla založena dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Ústí nad Labem, oddíl B, vložka 471 dne 1.11.1993. Je obchodní společností s výrobním programem zaměřeným především na výrobu průmyslových hnojiv, které představují podstatou část celkového obratu společnosti.

Základní třídění hnojiv podle předpisů EU a norem ISO je následující:

- jednosložková (dusíkatá – N, fosforečná – P a draselná – K)
- vícesložková, v rámci nichž je několik podskupin obsahujících nejruznější kombinace N, P a K v jednom hnojivu,
- hnojiva obsahující jeden či více prvků (vápník, hořčík, sodík apod.), která však nemají deklarovaný obsah N, P a K a nelze je tedy podřadit pod jednosložková či vícesložková hnojiva,

- hnojiva obsahující koncentráty stopových prvků,
- přírodní vápenatá a hořečnatovápenatá hnojiva,
- ostatní vápenatá a hořečnatovápenatá hnojiva vznikající jako vedlejší produkty průmyslových procesů (v cukrovarnictví, papírenském průmyslu apod.)

V rámci každé základní skupiny anorganických hnojiv se nachází celá řada výrobků lišících se navzájem koncentrací chemické látky, podíly jednotlivých složek apod. Jednotlivé základní skupiny hnojiv nejsou z hlediska účelu užití navzájem zastupitelné.

V rámci členění průmyslových hnojiv vyrábí Lovochemie hnojiva spadající do skupiny

a) jednosložkových dusíkatých hnojiv:

- ledek vápenatý s vápencem (LAV) – podíl na trhu je cca 37%
- ledek vápenatý – podíl na trhu je cca 99%
- DAM 390 – podíl na trhu po spojení s Aliachemem, o.z. Synthesia, je cca 50%

b) vícesložkových hnojiv, z nichž vyrábí kombinovaná hnojiva obsahující N, P a K.

Dále Lovochemie vyrábí:

- chemikálie charakteru pojivové složky do nejrůznějších dalších technologií (karboxymethylcelulózu –KMC), užívají se pro výrobu pracích prášků, nátěrových hmot, dále v textilním a papírenském průmyslu. Dle vyjádření odběratelů neexistuje jiný tuzemský výrobce shodného nebo zastupitelného pojiva pro daný účel užití, ale lze ho získat z dovozu (např. z Polska, Německa, Maďarska a Finska), avšak za odlišných cenových podmínek (kde vliv hrají také přepravní náklady). Podíl na trhu činí cca 6% u KMC 40% a cca 47% u KMC 62%
- abrazivní složky do zubních past (s obchodními názvy MILEVIT a LOVOTAN). Obdobné složky dle vyjádření odběratelů vyrábějí další dva tuzemští výrobci, jejichž výrobky však nesplňují podmínky pro daný účel užití (tj. úroveň potravinářské kvality). Za zastupitelné z hlediska kvality považují odběratelé pouze výrobky z dovozu ze západní Evropy. Podíl na trhu MILEVITU činí cca 77%, na trhu LOVATANU 100%.
- kyselinu dusičnou – Lovochemie převážnou část své produkce této látky (cca 98%) současně spotřebovává při vlastní výrobě anorganických hnojiv. Zbylá část produkce je dodávána na tuzemský trh. Odběratelé ji užívají pro výrobu hnojiv a výbušnin nebo k desinfekčním účelům pro údržbu technologie (mlékárenské podniky).

Lovochemie je jediným společníkem obchodní společnosti LOVODLAŽDICE, s r.o., se sídlem Lovosice (dále jen „Lovodlaždice“). Lovodlaždice jsou výrobcem dvouvrstvých betonových dlaždic.

Lovochemie, a.s. vlastní 69,5 % akcií společnosti Agroslužby Žatec, a.s., se sídlem Žatec, která je touto společností kontrolována. Zbytek akcií Agroslužeb je rozptýlen mezi drobné akcionáře. Agroslužby zaměřují svoji podnikatelskou činnost na obchodování s potřebami pro zemědělskou prvovýrobu (obchod s průmyslovými hnojivy a s přípravky na ošetření plodin) a poskytování služeb zemědělcům (ochrana plodina a sklizňové práce). Podnikatelská činnost Agroslužeb Žatec nepřesahuje rámec okresu Louny a Agroslužby nejsou výrobcem průmyslových hnojiv.

Majoritním akcionářem Lovochemie je společnost AGROBOHEMIE, a.s., která vlastní 93,72% akcií. Zbývající počet akcií Lovochemie je rozptýlen mezi drobné akcionáře z kupónové privatizace mezi více akcionářů.

Agrobohemie je společností bez vlastního výrobního programu, jejímž hlavním předmětem podnikání je obchod s chemickými výrobky na bázi anorganické chemie, a to se surovinami pro výrobu hnojiv, tj. amoniakem a močovinou.

Akcionáři Agrobohemie jsou společnosti AGROFERT HOLDING, a.s. a UNIPETROL, a.s., které obě drží balík akcií rovnající se 50% podílu na hlasovacích právech, žádný z nich tedy nemá podíl, který by mu zajišťoval postavení ovládající osoby a k úspěšnému vedení společnosti je třeba dosáhnout konsensu obou akcionářů, vykonávají tedy společnou kontrolu nad společností Agrobohemie.

Agrobohemie dále vlastní 49,25% akcií společnosti ALIACHEM, a.s. a má kontrolu nad touto společností, protože zbývající počet hlasovacích práv je rozdělen mezi více akcionářů a 16% je v držení Aliachem, a.s.

Aliachem, a.s. představuje z pohledu používaných technologií, surovin a finálních výrobků značně nesourodý a místně dislokovaný chemický kombinát. Společnost Aliachem, a.s. tvoří čtyři odštěpné závody, a to SYNTHESIA Pardubice, TECHNOPLAST Chropyně, FATRA Napajedla a Moravské chemická závody Ostrava.

Pro posuzované spojení podniků je jako další výrobce relevantní pouze ALIACHEM, a.s. – odštěpný závod Synthesia Pardubice, v jehož výrobním programu se vyskytují hnojiva a který je součástí koncernu, do kterého patří i Lovochemie, a.s. Odštěpný závod Synthesia se zabývá výrobou anorganických a organických chemikálií, výbušnin, barviv a pigmentů. Synthesia vyrábí více než 1200 výrobků. Nejdůležitějšími skupinami výrobků jsou organická barviva a pigmenty, organické chemikálie a anorganická hnojiva, výbušniny, farmaceutické substance a plasty.

Výrobu průmyslových hnojiv v Aliachemu lze rozdělit na:

- jednosložková – např. DAM 390, SYNMAG a SYNSOL,
- vícesložková – tzv. NPK hnojiva.

### **GRANAGRO, a.s.**

Granagro, a.s. bylo založeno dle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským obchodním soudem v Praze, oddíl B, vložka 1893 ze dne 29.9.1992. Je obchodní společností s výrobním programem zaměřeným na výrobu směsných granulovaných hnojiv. Granagro působí jednak v rámci celé ČR, jednak na regionálním trhu. V rámci celorepublikového působení realizuje prodej svých výrobků prostřednictvím obchodních organizací (Agrochemické podniky, ZZN apod.). Takto realizuje cca 90% své produkce.

V rámci regionálního působení (střední Čechy) prodej realizuje přímo konečným zákazníkům (zemědělské společnosti, soukromě hospodařící rolníci). Tímto způsobem realizuje cca 10% své produkce, přičemž v rámci daného regionu prodává i výrobky jiných společností (působí zde jako distributor).

Granagro a.s. je jediným akcionářem ve společnosti GA TRADE a.s. se sídlem v Městci Králové. Tato společnost má svou činnost zaměřenu na prodej hnojiv pro konečné zákazníky, kterými jsou buď soukromě hospodařící rolníci nebo subjekty typu zemědělských společností (zemědělská družstva). Kromě výrobků Granagra prodává firma GA TRADE i další druhy hnojiv (LAV, LV, močovina, DAM, Kieserit, Kamex a další), přičemž některé z nich nakupuje i od Granagra. GA TRADE váže prodej hnojiv zejména na výkup zemědělských komodit (jedná se o podniky, které nemají finanční zdroje na zaplacení hnojiv v době jejich aplikace). Podnikatelská činnost GA TRADE nepřesahuje rámec okresu Nymburk.

Dále Granagro, a.s. vlastní 100% akcií společnosti GA GRANCHEM, a.s., se sídlem v Nymburce. Tato společnost se zabývá skladováním přípravků pro chemickou ochranu rostlin (dovážených zahraničními společnostmi – Novartis a DowAgrosciences) a v minimálním objemu i jejich prodejem (její podíl na regionálním trhu nepřesahuje 2%).

#### Výrobní sortiment Granagra, a.s.

Výrobky Granagra jsou speciální směsná granulovaná hnojiva odlišující se od ostatních druhů v těchto aspektech:

- technologie používaná v Granagru umožňuje výrobu různých typů hnojiv s různými poměry základních živin včetně příměsí stopových prvků
- vyráběná hnojiva jsou speciálně vyráběna pro určité druhy zemědělských komodit (cukrová řepa, řepka olejná, vinná réva, ovocnáře, zelináře)
- hnojiva obsahují biogenní prvek síru ve vyšším obsahu než u běžně vyráběných typů hnojiv

Tato speciální hnojiva jsou vyráběná v nevýznamném množství většinou na přímé přání zákazníka (dodávky na trh tedy nemají trvalý, opakující se charakter).

Konkrétně se jedná o následující hnojiva:

- bezchloridová – jde o hnojiva určená k použití na speciální zemědělské komodity citlivé na chlor (zelenina, ovoce, vinná réva). Patří sem např. Cererit – typické hnojivo pro zahrádkáře, používá se v zelinářství, k hnojení ovocných sadů, vinic, chmele, okrasných dřevin a rostlin lesních kultur. Obdobný přípravek je dovážen z Rakouska od firmy Agrolinz.
- na bázi oxihumolitu – organominerální hnojivo typu Lefert s přídavkem oxihumolitu, což je organická přírodní látka obsahující huminové a fulminové kyseliny (humusové látky působící jako růstový faktor pro rostliny). Vyznačuje se sorpčními vlastnostmi (schopnost poutat živiny a postupně je uvolňovat do půdy – tím se lépe využijí účinné látky, nedocházejí k jejich vyplavení) a růstovými vlastnostmi
- na bázi zeolitu – hnojivo Zeomix s přídavkem zeolitové složky, která má sorpční vlastnosti, obsahuje stopové prvky B a Mo a zlepšuje půdní strukturu.
- pro technické plodiny – NPK, NP s obsahem biogenního prvku síry, PK Mg s obsahem biogenního prvku síry a obohacené hořčíkem
- směsná (blendingová) hnojiva – hnojiva s různým poměrem základních živin vycházejících z jednosložkových či dvousložkových granulovaných hnojiv. Tato hnojiva se vyrábějí vesměs mícháním jednosložkových či dvousložkových granulovaných hnojiv v různých poměrech.

Hlavními vstupními surovinami pro výrobu Granagra jsou:

síran amonný: dodávají firmy Mimex (Polsko), GCF Holding a.s., Runeko a.s. (Slovensko)

síran draselný: dodávají firmy Kali-Salz (SRN), Vella Advertising (Estonsko), Kremlin s.r.o.

draselná sůl: dodávají firmy Agrofert Hoding a.s., Kremlin s.r.o.

superfosfát: dodávají firmy FNF Ubocz (Polsko), Agrofert Holding a.s., Runeko a.s. (Slovensko)

Další typy hnojiva jsou ve fázi přípravy, ale vzhledem k finanční situaci společnosti Granagro nelze v současné době dokončit jejich vývoj a zavést je do výroby.

## **Relevantní trh**

Relevantním trhem je prostorový a časový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele (zákazníka).

Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů - výrobního, geografického a časového.

Výrobní trh zahrnuje všechny výrobky, které jsou spotřebitelem považovány za zaměnitelné nebo nahraditelné díky svým vlastnostem, cenám a zamýšlenému použití.

Geografický trh zahrnuje území, v němž dané podniky dodávají výrobky a kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zjevně odlišné.

Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojedinele.

Na základě výše uvedených skutečností byl relevantní trh pro účely posouzení spojení podniků vymezen z hlediska:

### **výrobního:**

- ◆ **Trh ledku vápenatého**
- ◆ **Trh ledku vápenatého s vápencem**
- ◆ **Trh hnojiva DAM 390**
- ◆ **Trh NPK hnojiv**
- ◆ **Trh karboxymethylcelulózy KMC 62%**
- ◆ **Trh abrazivních složek do zubních past**

Z hlediska **geografického** jde o trh vymezený územím České republiky, neboť podmínky pro dodávky uvedených výrobků jsou na celém území ČR dostatečně homogenní.

Z hlediska **časového** jde o trh trvalý, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami.

### **Postavení spojovaných subjektů na relevantních trzích a posouzení dopadů spojení na tyto trhy**

Pro posouzení postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu vycházel Úřad z údajů za celý kalendářní rok, tj. období roku 1999.

Na relevantních trzích ledku vápenatého, ledku vápenatého s vápencem, DAM 390, karboxymethylcelulózy a abrazivních složek do zubních past se hospodářské soutěže v České republice účastní pouze jedna ze spojovaných společností – Lovochemie. Tyto trhy tudíž nebudou v důsledku spojení nijak dotčeny.

Jediným relevantním trhem, na němž působí obě spojované společnosti, je trh NPK hnojiv.

### **Postavení spojovaných společností na relevantním trhu NPK hnojiv**

NPK hnojiva patří do skupiny vícesložkových průmyslových hnojiv. Tento typ hnojiv obsahuje tři základní biogenní prvky – dusík, fosfor a draslík. Do skupiny NPK hnojiv patří i tzv. NP hnojiva, tedy hnojiva obsahující pouze dvě složky – dusík a fosfor. Vzhledem k absenci draslíku jsou NP hnojiva vhodnější k použití pro rostliny, které nevyžadují zvýšené nároky na hnojení draslíkem a do půd dobře zásobených touto živinou.

V rámci NPK hnojiv jako celku se dají rozlišit další typy, a to např. v závislosti na koncentraci jednotlivých základních prvků, podle vhodné doby aplikace, podle zemědělských plodin na které se má hnojivo používat apod.

Typy NPK hnojiv podle doby aplikace:

- a) hnojiva pro jarní aplikaci – tato hnojiva se vyznačují vyšším obsahem dusíku, který je zde obsažen v tzv. nitrátové formě – tato forma dusíku se špatně fixuje v půdě, vyplavuje se, proto není vhodná pro podzimní hnojení
- b) hnojiva pro podzimní aplikaci – mají nižší obsah dusíku, ten je zde obsažen v tzv. čpavkové (amoniakální) formě, která se lépe udržuje v půdě. Příkladem takového hnojiva je např. NPK 13-19-19 z produkce Lovochemie.

Co se týče sortimentu jednotlivých společností, Aliachem vyrábí zejména jarní typy hnojiv, u Lovochemie jsou to především podzimní typy. Výrobky Granagra lze označit jako speciální typy, které jsou určeny pouze pro určitý konkrétní druh plodin a nelze je tedy dělit jako u předchozích výrobců.

Typy NPK hnojiv dle způsobu výroby:

- a) NPK hnojiva vyráběná tzv. nitrosulfátovou technologií – jde o chemický způsob výroby, výchozí surovinou je apatit (fosfát), který se rozkládá směsí kyseliny sírové a kyseliny dusičné v určitém poměru, pak se postupně přidávají další suroviny (čpavek, draselná sůl, popř. síran amonný či amofos). Tento způsob výroby je používán v Aliachemu, o.z. Synthesia.
- b) NPK hnojiva vyráběná tzv. vymražovacím způsobem – chemický způsob výroby, technologie je založena na rozkladu apatitu kyselinou dusičnou s postupným přidáváním dalších surovin. Vedlejším produktem je ledek vápenatý (15,5% N). Vymražovací způsob je používán pro výrobu hnojiv v Lovochemii.
- c) NPK hnojiva vyráběná tzv. směsným způsobem (tzv. GSH – granulovaná směsná hnojiva) – technologie je založena na granulaci práškové směsi namíchané v určitých poměrech z jednosložkových a dvousložkových minerálních hnojiv, popř. z dalších speciálních surovin (oxihumolit, zeolit, stopové prvky). Jako granulární kapalina se používá pára v kombinaci s vodou nebo roztokem síranu amonného. Tento způsob výroby se používá v Granagru.
- d) bulk-blending hnojiva – vyrábí se mícháním jednosložkových či dvousložkových granulovaných hnojiv v různých poměrech. Rozdíl oproti hnojivům směsným spočívá v tom, že zatímco v GSH hnojivech jsou v každé granulě obsaženy všechny živiny, v případě blendingových hnojiv je každá granulka tvořena jinou látkou. Tento způsob výroby je používán v Granagru a dále v regionálních míchárnách.

Typy NPK hnojiv podle obsahu živin:

Složení hnojiva, tedy obsah základních živin, případně dalších speciálních látek, je základním kritériem pro výběr určitého hnojiva jeho konečným spotřebitelem. Jak již bylo uvedeno, všechny subjekty spojené výrobou vyrábějí NPK hnojiva, tedy hnojiva obsahující dusík, fosfor a draslík. U Granagra se s ohledem na způsob výroby používá název GSH – granulovaná směsná hnojiva – ale základní složení je stejné – tedy N, P a K. Výrobky

jednotlivých společností se však od sebe liší právě poměrem základních živin obsažených v tom kterém hnojivu, a z toho důvodu je z hlediska konečného spotřebitele nelze považovat za vzájemně zastupitelné.

Přehled výroby hnojiv typu NPK u jednotlivých subjektů spojení:

Lovochemie: NPK 15-15-15, NPK 13-19-19, NP 20-20

Aliachem, o.z. Syntesia: NPK 13-7-23, NPK 17-13-13, NPK 22-8-8, NPK 12-12-12

Granagro: GSH 11-7-7, GSH 5-11-12, GSH 9-20-10, GSH 9-14-14, GSH 15-5

Z uvedeného přehledu je zřejmé, že z hlediska poměru a celkového obsahu základních živin nelze granulovaná směsná NPK hnojiva vyráběná Granagem zaměnit s hnojivy vyráběnými Lovochemií, resp. Aliachemem. Teoreticky by sice bylo možné vyrobit hnojivo o stejném obsahu živin, které by však kvalitativně neodpovídalo v jiných parametrech (např. možná doba skladování apod.).

Hnojiva vyráběná Granagem mají navíc vyšší obsah síry než hnojiva z Lovochemie, resp. Aliachemu, což má pro jejich konečné užití také velký význam – v poslední době vzrůstají požadavky na hnojiva se sírou. Je to dané tím, že se zvětšují plochy s plodinami, které k pěstování tento prvek potřebují. Dalším faktorem ovlivňujícím poptávku po těchto produktech je skutečnost, že se omezila spotřeba dříve běžně používaných hnojiv, která síru obsahovala (např. granulovaný či práškový superfosfát, síran amonný). Dále je to fakt, že ve velké míře došlo k odsíření energetických zdrojů a k plynofikaci některých zařízení. Tím se podstatně omezil přirozený spád síry z ovzduší.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že prakticky neexistuje konkurenční vztah mezi Granagem a Lovochemií ani mezi Granagem a Synthesií. Spojení tedy fakticky nepřinese žádné posílení z hlediska horizontálního.

Celkový objem dodávek na trh NPK hnojiv v České republice v roce 1999 činil 84 292,134 t. Podíl Lovochemie na celkovém objemu dodávek na tento trh byl cca 20%, podíl Aliachemu byl cca 36% a Granagro se na celkových dodávkách podílelo cca 15%. Zbývající podíl na trhu zaujímají jednak dovážená hnojiva a jednak blendingová hnojiva od regionálních výrobců.

I přesto, že na trhu NPK hnojiv jako celku získají spojované společnosti významný tržní podíl, k faktickému posílení jejich postavení na trhu nedojde - jak bylo výše uvedeno, NPK hnojiva vyráběná jednotlivými subjekty spojení se od sebe liší v mnoha aspektech, z nichž nejvýznamnější je poměr základních živin, vhodná doba aplikace a druh zemědělské plodiny, na kterou je dané hnojivo určeno. Z toho důvodu je z hlediska konečného užití nelze považovat za vzájemně zastupitelná, což úřad ověřil i u odběratelů a konečných spotřebitelů.

Spojením tedy nedojde k žádné změně struktury trhu u těchto druhů výrobků a tedy ani k narušení konkurenčního prostředí. Na trhu navíc působí řada dalších tuzemských výrobců těchto hnojiv a tyto lze také běžně dovážet ze zahraničí, a to bez jakýchkoli omezení (pouze povinnost registrace). Dalšími tuzemskými výrobci speciálních hnojiv jsou např. společnosti AGRO CS Česká Skalice, Agropodnik Svitavy a.s., Agropodnik Jičín aj., zahraničními dodavateli jsou např. společnosti Agrolinz, Norsk Hydro aj.

### **Faktory ovlivňující vstup nových subjektů na relevantní trh**



Podmínkou vstupu nových potenciálních výrobců a dodavatelů na trh vícesložkových hnojiv je povinná registrace hnojiva. Tato registrace probíhá v souladu se zákonem č. 156/1998 Sb., o hnojivech, ve znění zákona č. 308/2000 Sb. a rozhoduje o ní Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský ve správním řízení.

Žadatel o registraci hnojiva, tedy výrobce nebo dovozce, musí splňovat jedinou podmínkou, kterou je oprávnění k podnikání podle zvláštních předpisů a bydliště, resp. sídlo žadatele na území ČR.

Celkové náklady spojené s registrací činí cca 5.000,- Kč (3.000,- Kč správní poplatek a cca 2.000,- Kč za provedený rozbor vzorku hnojiva). Lhůta k vydání rozhodnutí o registraci hnojiva je 60 dnů.

Kromě povinné registrace neexistují na trhu vícesložkových hnojiv jiné překážky omezující možnost přístupu nových soutěžitelů na trh.

### **Distribuční systém – přístup odběratelů k výrobkům**

Obě spojované společnosti dodávají své výrobky buď sami přímo konečným spotřebitelům nebo prodej realizují prostřednictvím distribučních společností. Nejvýznamnějším kritériem pro volbu způsobu distribuce je pro výrobce způsob platby za dodané zboží odběratelem, tedy zda platí hotově nebo na úvěr, v případě úvěru je důležitým kritériem také systém zajištění takto vzniklých pohledávek. Za současné nízké likvidity podnikatelských subjektů v tuzemském zemědělství je ze strany výrobců upřednostňován prodej prostřednictvím obchodních organizací, neboť tyto jsou schopny zabezpečit rychlou obrátkovost finančních prostředků.

Jelikož společnost Granagro působí v regionu střední Čechy také jako distributor výrobků jiných společností, mezi nimi i Lovochemie, v důsledku spojení vznikne mezi těmito společnostmi přímá vazba výrobce – distributor. Lovochemie tak bude moci v daném regionu prodávat své výrobky přímo prostřednictvím Granagra a nebude již nutno využívat jako mezičlánek společnost Agrofert Holding.

### **Právní rozbor**

Podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona se za spojování podniků považuje též jednání, kdy jedna nebo víc osob, které již kontrolují jeden podnik, získají přímou nebo nepřímou kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku získáním akcií, obchodních nebo členských podílů.

Společnost Lovochemie smlouvou o převodu cenných papírů uzavřenou dne 28.12.2000 s Františkem Janstou nabyla 515 ks akcií o jmenovité hodnotě 10.000,- Kč, smlouvou o převodu cenných papírů uzavřenou dne 22.12.2000 se společností PROMBACK&CONBAK, projekční ateliéry, a.s. nabyla 2.388 ks akcií o jmenovité hodnotě 10.000,- Kč, smlouvou o převodu cenných papírů uzavřenou dne 27.12.2000 s Agrochemickou společností, spol. s r.o. nabyla 2.389 ks akcií o jmenovité hodnotě 10.000,- Kč a smlouvou o převodu cenných papírů uzavřenou dne 28.12.2000 se společností JASO, s.r.o. nabyla 792 ks akcií o jmenovité hodnotě 10.000,- Kč. Všechny tyto akcie byly emitovány akciovou společností Granagro a Lovochemie tudíž těmito transakcemi celkový podíl na hlasovacích právech Granagra v rozsahu 86,56%. Ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona tak nabyla kontrolu nad tímto podnikem.

Lovochemie i Granagro se účastní hospodářské soutěže na trhu NPK hnojiv, z hlediska tohoto trhu má tedy posuzované spojení charakter spojení horizontálního.

Z toho důvodu spojení uvedených podniků podléhá ve smyslu § 2 odst. 3 zákona řízení před Úřadem.

V souvislosti s posuzováním účinků spojení oslovil úřad nejvýznamnější konkurenty spojovaných podniků – společnosti Agro CS Česká Skalice, a.s., Agropodnik Svitavy a.s., AGRO Strunkovice a.s., Agropodnik Hradec Králové a.s. aj. - se žádostí vyjádření, zda se předmětným spojením cítí ohroženi. Žádný z oslovených konkurentů takové obavy nevyjádřil.

Úřad oslovil také nejvýznamnější odběratele výrobků spojovaných subjektů – např. společnosti HOKR s.r.o., Agropodnik Jičín, Unikom Čáslav aj. se žádostí o vyslovení jejich názoru na možný dopad spojení. Z vyjádření všech oslovených odběratelů shodně vyplynulo, že i po spojení bude na trhu dostatečně široká nabídka zastupitelných výrobků konkurenčních dodavatelů, kterých na trhu NPK hnojiv působí dostatečné množství.

### **Hospodářské výhody spojení**

Podle § 8a odst. 2 zákona úřad spojení povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese.

Z předložených výhod posoudil úřad jako nejvýznamnější z hlediska podpory technického a ekonomického rozvoje a přínosu pro spotřebitele následující výhody:

Vstupem strategického partnera do společnosti Granagro dojde k finanční stabilizaci společnosti, a tím k jejímu celkovému ozdravení. Nezbytnost spojení s kapitálově silným strategickým partnerem vyplynula z velmi nepříznivé hospodářské situace Granagra, kdy bez spojení se strategickým partnerem by setrvání Granagra jako samostatného subjektu na tuzemském trhu bylo ohroženo. V současné době jsou zpožděny platby dodavatelům, opožděně se plní závazky vůči státu a zaměstnancům, je potlačena možnost zavést do výroby nové typy hnojiv, provádí se pouze běžná a nutná údržba technologie.

Bez včasného ozdravení společnosti vstupem strategického partnera by v dohledné době došlo k omezení výroby, a tím ke snížení nabídky speciálních hnojiv na českém trhu, kterou by bylo nutno řešit dovozem obdobných hnojiv, avšak za jiných cenových podmínek, nepříznivějších pro konečného spotřebitele.

V oblasti sociální by došlo k citelnému dopadu na zaměstnance této společnosti, neboť Granagro je významným podnikem v regionu (v současné době má 62 zaměstnanců) a omezení výroby by se projevilo následně ve zvýšené nezaměstnanosti.

Z hlediska perspektivy spojení se strategickým partnerem jsou připraveny k realizaci pokusné výrobní kampaně nových speciálních typů hnojiv, které kromě zajímavé poptávky z tuzemského trhu budou dobře exportovatelné do zemí EU.

V případě uskutečnění tohoto spojení a ekonomického posílení firmy se perspektivně v krátké době předpokládá podstatně vyšší využití výrobní kapacity a její další rozšíření, což bude mít doprovodný efekt v zaměstnanosti. Pro konečné spotřebitele bude mít spojení přínos v tom, že dojde k rozšíření nabídky speciálních hnojiv zvláště pro technické plodiny, jejichž dokončený vývoj a zavedení do výroby bude tímto spojením umožněn.

V důsledku daného spojení tedy dojde k ekonomické stabilizaci společnosti Granagro, která se pozitivně projeví na trhu ČR a bude mít také nepopiratelný celospolečenský význam. Přínos lze spatřovat zejména v následujících aspektech:

Budou uskutečněny investiční akce, jejichž důsledek se pozitivně promítne:

- a) v podstatném zvýšení stávajících kvalitativních parametrů vyráběných hnojiv. To následně umožní lepší aplikaci hnojiv u spotřebitelů na tuzemském trhu a zvýšená kvalita

se projeví i ve zvýšeném exportu do EU. Související akcí je též zavedení expedičního třídění.

- b) ve zvýšení výrobní kapacity a zkvalitnění homogenizace přípravy směsi pro výrobu hnojiv odstraněním stávajícího úzkého článku ve výrobě a tím rozšíření směnnosti výroby (rozšíření pracovních míst). Související investiční akcí bude výměna válcového mlýnu v granulační lince.
- c) v rozšíření služeb pro zákazníky v oblasti balení hnojiv a tím manipulaci při aplikaci. Realizací této investice dojde k dalšímu rozšíření pracovních míst. Související investiční akce – plnění big-bagů a pytlů.
- d) v rozšíření sortimentu výroby o granulovaný dolomitický vápenec (požadavek lesů pro vápnění). Související investiční akce – instalace ocelového sila pro skladování jemně mletých surovin.
- e) v zachování stávající výroby speciálních hnojiv s rozšířením sortimentu o tzv. „hnojiva na zakázku“ vyráběné podle rozboru půd (požadavky na ekologii)
- f) v podstatném urychlení zavádění nových výrobků na základě výsledků vývoje (granulovaný síran amonný, fosforečná hnojiva s hořčíkem).

Všechny výše vyjmenované výhody spojení budou mít konečný pozitivní přínos pro spotřebitele. Tímto spojením podniků dojde k vytvoření komplexnějšího portfolia výrobků, a tím i předpokladu, aby výrobky mohly být dodávány v rámci komplexnější nabídky spotřebitelům jak tuzemským, tak i zahraničním, čímž se posílí jejich schopnost odolat zvyšujícím se tlakům silnějších zahraničních výrobců působících na trhu průmyslových hnojiv v České republice. U výrobků exportovaných se tato skutečnost projeví v možnosti zvýšeného vývozu a ve svých důsledcích pozitivně ovlivní i obchodní bilanci státu.

Uvedené výhody jsou nesporné a dlouhodobě budou přínosné zejména pro konečné spotřebitele. Úřad dospěl k závěru, že shora uvedené výhody, které jsou svou podstatou celospolečenské, zjevně převažují nad případnými negativními dopady, přičemž za nejvýznamnější přínos spojení považuje zabezpečení ekonomické stabilizace a setrvání Granagra na trhu tuzemských výrobců hnojiv. Je zřejmé, že bez spojení s vhodným strategickým partnerem by setrvání Granagra na trhu bylo značně problematické a je velmi pravděpodobné, že by tento subjekt jako výrobce speciálních granulovaných hnojiv zanikl bez náhrady jiným tuzemským soutěžitelem s obdobným výrobním sortimentem. Spotřebitelé v tuzemsku by tak byli odkázáni na dovoz ze zahraničí sice obdobných, avšak cenově méně dostupných hnojiv.

Posouzením výhod ve vazbě k míře narušení hospodářské soutěže, projevující se na tuzemském trhu v důsledku spojení uskutečněného v zahraničí, dospěl Úřad k závěru, že výhody, které spojení přinese, převáží újmu, která narušením hospodářské soutěže vznikne, a že uvedené účinky spojení na tuzemském trhu budou vyváženy výhodami, na nichž v delším časovém horizontu bude participovat i spotřebitel.

Úřad v souladu s § 11 odst. 1 písm. j) zákona zveřejnil v Obchodním věstníku č. 03/01 ze dne 9.1.2001 oznámení o podání návrhu na zahájení správního řízení ve věci udělení povolení ke spojení výše uvedených podniků s tím, že případné připomínky je možné zaslat úřadu do 8 dnů ode dne zveřejnění tohoto oznámení. K uveřejněnému oznámení neobdržel úřad ve stanovené lhůtě žádnou připomínku.

Ve smyslu § 12 odst. 6 zákona úřad umožnil, aby se zástupce účastníka řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k předmětu řízení a k výsledkům šetření dne 15.1.2001. Zástupce účastníka této možnosti využil, přičemž po seznámení vyjádřil s obsahem spisu souhlas a označil jej za kompletní a zcela vyjadřující současný stav věci.

Na základě všech shora uvedených skutečností a po posouzení dopadů spojení na tuzemský trh úřad rozhodl, jak je ve výroku uvedeno.

### **Poučení o opravném prostředku**

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – II. výkonného odboru. Podání rozkladu má odkladný účinek.

JUDr. Luděk Svoboda  
pověřený řízením II. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:  
JUDr. Miroslava Rybová  
Pomořanská 472  
118 00 Praha 8